

DATOS IDENTIFICATIVOS

O Deporte Adaptado: Propostas para unha Integración Global

Materia	O Deporte Adaptado: Propostas para unha Integración Global			
Código	P02M081V01106			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades Específicas de Apoio Educativo			
Descritores	Creditos ECTS 3	Sinale OP	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Ayan Perez, Carlos Luis			
Profesorado	Ayan Perez, Carlos Luis			
Correo-e	cayan@uvigo.es			
Web	http://masterapoioeducativo.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Esta materia trata de presentar os coñecementos actuais sobre os procesos cognitivos e funcións executivas e a súa aprendizaxe e desenvolvemento para a participación adecuada no deporte. Así mesmo trata de desenvolver os procesos de regulación da conduta como actividade cognitiva e social organizada para tal participación.			

Competencias

Código				
A1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoitado nun contexto de investigación.			
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.			
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.			
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.			
B1	Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicológicos, das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, a través de respostas axustadas de tipo organizativo, curricular e social dos centros educativos e os servizos de apoio, incluíndo a actividade física para poboacións especiais.			
B2	Ser capaz de sintetizar e integrar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención para aplicarlos en contextos sociais e de aprendizaxe do estudante, conforme ás necesidades de apoio das persoas con necesidades específicas así como a promoción da actividade física tendo en conta a poboacións especiais, fomentado melloras na súa saúde e calidade de vida, desde a intervención para a atención á diversidade sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos			
B4	Saber xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento e as destrezas adquiridas e continuar estudando en gran medida de modo autónomo como procura de solucións e alternativas ás cuestións suscitadas, axustando as habilidades pertinentes de aprendizaxe autodirixido, incluíndo reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas que supón a atención á diversidade.			
C1	Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo) delimitando os ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.			

- C3 Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse coas súas necesidades educativas especiais.
- C6 Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer os fundamentos teóricos do deporte adaptado e a súa aplicación á educación.	A1 B1 C3
Sensibilizarse ante as diferenzas deportivas e físicas e competencias comunicativas co deporte adaptado.	A1 A3 B1 C1
Ser capaz de deseñar programas de intervención baseados en metodoloxías deportivas adaptadas e flexibles segundo as necesidades do neno.	A2 A3 B2 C3
Sintetizar os principais resultados obtidos na aplicación de programas deportivos adaptados de metodoloxías inclusivas valorando a súa achega ao coñecemento actual.	A3 A4 B2 B4 C3 C6
Avaliar os resultados dos programas de intervención en deportes adaptados e de integración global a persoas con necesidades educativas especiais	A3 A4 B2 C6

Contidos

Tema	
1. Implicacións da perspectiva do deporte adaptado e da construción da identidade no aprendizaxe inclusivo.	1.1. Orixe, evolución e situación actual do deporte adaptado. 1.2. A regulación da competición no deporte adaptado: principais institucións. 1.3. O deporte adaptado como medio de aprendizaxe inclusivo.
2. Competencia deportiva, deportividade e modelos de orientación deportiva.	2.1. Aspectos técnicos, tácticos e regulamentarios das principais modalidades de deporte adaptado: supostos prácticos
3. Valoración das metodoloxías inclusivas para unha integración global..	3.1. Adaptación do deporte adaptado ao marco educativo desde a práctica. 3.2. Xogos e deportes específicos para persoas con discapacidade.
4. Deseño da intervención en termos de proxectos de mellora deportiva.	4.1. Pautas básicas para o desenrolo da tecnificación deportiva.
5. Elaboración e avaliación de resultados de implementación de metodoloxías deportivas adaptadas.	5.1. As metodoloxías deportivas avanzadas
6. Informe, discusión e difusión dos resultados e conclusións obtidas. Discusión e xeneralización de boas prácticas	6.1. O proceso de iniciación á práctica do deporte adaptado: consideracións teóricas e prácticas

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	3	0	3
Seminarios	5	10	15
Traballos de aula	7	7	14
Traballos e proxectos	0	43	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.

Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.
Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminarios	Apoio e asesoramento para a organización de actividades de debate enfocadas ao traballo sobre temáticas específicas que permitan profundar nos contidos da materia.
Traballos de aula	Orientación sobre contidos e actividades expostas sobre a materia e resolución de dúbidas sobre contidos teóricos ou actividades prácticas.
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	Orientación sobre a planificación, elaboración e presentación dos traballos prácticos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Seminarios	Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas na aula	20	A2 A3 A4	B1 B2	C1 C6
Traballos de aula	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	40	A1 A2 A3	B1	C3
Traballos e proxectos	Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente	40	A1 A2 A3 A4	B2 B4	C3 C6

Outros comentarios sobre a Avaliación

Este máster ten a modalidade de ensino presencial, por tanto a asistencia a clase e a realización dos traballos de aula son obrigatorios para a avaliación continua. Esta asistencia debe ser, polo menos, do 80% estando admitido faltar ao 20% da presencialidade.

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do primeiro cuadrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Bernal, J., **Juegos y Actividades Adaptadas**, Gymnos,
 Bernal, J., **El profesor de Educación Física y el Alumno Sordo**, Wanceulen,
 Campagnolle, S., **La Silla de Ruedas y la Actividad Física**, Paidotribo,
 Carrera, J., **Actividad Física para Personas con Discapacidades**, Wanceulen,
 Fabián, L., **Deportes para Discapacitados Mentales**, Stadium,
 Garel, J., **Educación Física y Discapacidades Motrices**, INDE,
 Gutiérrez, A., **La Iniciación Deportiva para Personas con Ceguera y Deficiencia Visual**, Aljibe,
 Ríos, M., Blanco, A., Bonany, T., y Carol, N., **El Juego y los Alumnos con Discapacidad**, Paidotribo,

Bibliografía Complementaria:

Cecchini Estrada, J.A., González González-Mesa, C., & Montero Méndez, J. (2007). Participación en el deporte y fair play. *Psicothema*, 19 (1) 57-64.

Estévez-González, A., García-Sánchez, C., & Barraquer-Bordas, Ll. (2000). Los lóbulos frontales: El cerebro ejecutivo. *Revista de Neurología*, 31, 566-577.

Herrera Pino, J. A., Gutiérrez del Álamo, F. J., & García Álvarez, A. R. (2009). Fundamentos neuropsicológicos del trastorno

por déficit de atención e hiperactividad. En F. J. Quintero Gutiérrez del Álamo, J. Correas Lauffer, & F. J. Quintero Lumbreras (Eds.). *Trastorno por déficit de atención a lo largo de la vida (3^{ed} Ed.)*. Madrid: Elsevier.

Martínez-Selva, J.M., Sánchez-Navarro, J.P., Bechara, A., & Román, F. (2006). Mecanismos cerebrales de la toma de decisiones. *Revista de Neurología*, **42**, 411-418.

Moreno Murcia, J.A., Cervelló Gimeno, E., & González-Cutre Coll, D. (2006). Motivación autodeterminada y flujo disposicional en el deporte. *Anales de Psicología*, **22** (2), 310-317

Pistoia, M., Abad-Mas, L., Etchepareborda, M.C. (2004). Abordaje psicopedagógico del trastorno por déficit de atención con hiperactividad con el modelo de entrenamiento de las funciones ejecutivas. *Revista de Neurología*, **38** (Supl 1), S149-S155.

Barkley, R.A. (2001). The executive functions and self-regulation: An evolutionary neuropsychological perspective *Neuropsychology Review*, **11** (1), 1-20.

Rees, T., Ingledewb, D.K., & Hardy, L. (2005). Attribution in sport psychology: Seeking congruence between theory, research and practice. *Psychology of Sport and Exercise*, **6**, 189-204.

Soprano, A.M. (2003). Evaluación de las funciones ejecutivas en el niño. *Revista de Neurología*, **37**. 44-50.

Tirapu-Ustárroz, J., García-Molina, A. Luna-Lario, P., Roig-Rovira, T., & Pelegrín-Valero, C. (2008). Modelos de funciones y control ejecutivo (I). *Revista de Neurología*, **46**, 684-692.

Tsai, C.L. (2009). The effectiveness of exercise intervention on inhibitory control in children with developmental coordination disorder: Using a visuospatial attention paradigm as a model. *Research in Developmental Disabilities*. **30**. 1268-1280.

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.

- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes

---